

F.

**Zpráva o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a
pasiv**

Očekávaný vývoj státních finančních aktiv a pasiv vymezených ustanovením § 36 zákona č. 218/2000 Sb. o roz-

počtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) je kvantifikován takto:

Tabulka 1: Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mil. Kč)

	stav	očekávaný stav		změna za léta
	k 31.12.2020	k 31.12.2021	k 31.12.2022	2021 až 2022
Prostředky státu na bankovních účtech SFA	79 106,9	62 106,9	45 006,9	-34 100,0
v tom: prostředky z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let	265,8	265,8	265,8	
uspořádací bankovní účty	819,9	2 819,9	2 819,9	+2 000,0
ostatní korunové bankovní účty	78 021,3	59 021,3	41 921,3	-36 100,0
cizoměnové účty	0,0	0,0	0,0	
Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	15 582,2	15 473,3	15 378,5	-203,7
v tom: vládní pohledávky vůči zahraničí	12 258,0	12 184,0	12 093,5	-164,5
převzaté pohledávky	2 414,6	2 377,2	2 371,2	-43,4
pohledávky za deblokátory	909,6	912,1	913,8	+4,2
Pohledávky státu z DVÚ poskytovaných na vládní úrovni	0,0	0,0	0,0	
Majetkové účasti státu	61 158,0	61 085,4	61 306,6	+148,6
v tom: účasti u mezinár. finančních institucí a zahraničních společností	18 550,3	18 477,7	18 698,9	+148,6
účasti u zahraničních společností převedené z ČKA	0,0	0,0	0,0	
účasti u tuzemských společností	40 695,5	40 695,5	40 695,5	
účasti u tuzemských společností převedené z ČKA	1 912,2	1 912,2	1 912,2	
Tuzemské pohledávky státu	4 566,3	4 566,3	4 566,3	
v tom: ze státních půjček a návratných finančních výpomocí	4 566,3	4 566,3	4 566,3	
z realizovaných státních záruk	0,0	0,0	0,0	
Cenné papíry a jiná finanční aktiva státu	2 326,2	2 326,2	2 326,2	
v tom: CP a depo pohledávky z investování na účtech řízení likvidity	0,0	0,0	0,0	
CP z investování na jaderném účtu	2 300,0	2 300,0	2 300,0	
ostatní	26,2	26,2	26,2	
Státní finanční aktiva celkem	162 739,7	145 558,2	128 584,6	-34 155,1
Emitované tuzemské státní dluhopisy	1 882 563,0	2 368 202,0	2 730 639,2	+848 076,2
v tom: státní pokladniční poukázky (vč. SD v zástavě za repo půjčku)	25 417,0	100 000,0	100 000,0	+74 853,0
střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy (vč. SSD)	1 857 146,0	2 268 202,0	2 630 639,2	+773 493,2
Emise státních dluhopisů na zahraničních trzích	129 192,9	76 607,9	76 607,9	-52 585,0
Přímé závazky státu vůči zahraničí	37 972,9	85 737,3	82 511,4	+44 538,5
v tom: půjčky přijaté od mezinárodních finančních institucí	37 972,9	85 737,3	82 511,4	+44 538,5
Závazky ve formě směn	2,1	2,3	2,3	+0,3
Depozitní operace v cizí měně	0,0	0,0	0,0	
Závazky z titulu nesplaceného upsaného kapitálu	82 924,8	81 834,0	82 484,6	-440,2
Státní finanční pasiva celkem	2 132 655,7	2 612 383,5	2 972 245,4	+839 589,7

V období let 2021 až 2022 se očekává snížení celkového stavu státních finančních aktiv o 34,2 mld. Kč při současném růstu státních finančních pasiv o cca 839,6 mld. Kč.

V návaznosti na příslušné ustanovení zákona č. 465/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) nejsou do státních finančních aktiv (dále SFA) zahrnovány pohledávky z návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS a rovněž pohledávky ze státních záruk, realizovaných z prostředků kapitoly VPS.

Očekávané snížení stavu peněžních prostředků na bankovních účtech SFA vedených u ČNB o zhruba 34,1 mld. Kč vyplývá ze standardních příjmových a výdajových operací uskutečňovaných na těchto účtech, přičemž zásadní pokles stavu, a to o cca 38,3 mld. Kč, se týká zvláštního účtu rezervy důchodového pojištění.

Ke krytí výdajů na sociální politiku státu budou použity prostředky zvláštního účtu rezervy důchodového pojištění, a to v rozsahu 20,0 mld. Kč v roce 2021 a 18,5 mld. v roce 2022. Disponibilní prostředky zvláštního účtu rezervy důchodového pojištění přitom nebudou investovány přímo, ale jako součást souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity. Klesající tendenci stavu tohoto účtu SFA by měly pouze mírně korigovat inkasované dividendy v celkové předpokládané výši cca 200 mil. Kč.

Očekávané zvýšení stavu jaderného účtu o cca 2,3 mld. Kč v letech 2021 až 2022 vychází především z předpokladu kontinuálních odvodů od původců radioaktivních odpadů ve standardní výši, z plánované výše úhrad na činnost SÚRAO a inkasovaných výnosů z investování.

V letech 2021 až 2022 lze očekávat mírný pokles stavu prostředků, z jejichž zůstatků se financují výdaje rozpoč-

tové kapitoly OSFA včetně přesunů na krytí účelově určených výdajů jiných kapitol státního rozpočtu. Na většině ostatních bankovních účtů SFA lze v průběhu sledovaného období očekávat pouze nevýznamné změny stavu.

Zvýšení celkového stavu majetkových účastí u mezinárodních finančních institucí a zahraničních obchodních společností se předpokládá v rozsahu cca 0,15 mld. Kč. Na tomto nárůstu se podílí navýšování majetkového podílu u institucí ze Skupiny Světové banky, a to Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (dále IBRD) a Mezinárodní finanční korporace (dále IFC). Podíl České republiky na všeobecném a selektivním navýšení splaceného kapitálu v IBRD probíhá od roku 2019 formou úpisu akcií v ročních splátkách ve výši cca 4,8 mil. USD, což představuje cca 102,0 mil. Kč¹. Od roku 2020 pak dochází k obdobnému navýšování kapitálu v případě IFC, kdy podíl České republiky vzroste celkem o 29,4 mil. USD, přičemž roční splátky jak v roce 2021, tak i 2022 činí zhruba 5,6 mil. USD (tj. cca 119,2 mil. Kč¹). Postupné navýšování upsaného kapitálu v rámci zahraničních majetkových účastí státu se týká rovněž další organizace ze Skupiny Světové banky, a to Mezinárodní asociace pro rozvoj (dále IDA), kde se v rámci 19. cyklu doplnění zdrojů předpokládá úhrada jednotlivých ročních splátek, což však nemá přímý dopad na výši podílu České republiky. V období let 2021 až 2022 dojde současně i k doplnění zdrojů Iniciativy k multilaterálnímu oddlužení rozvojových zemí (MDRI), jejíž činnost je zaměřena na odpuštění dluhů vůči IDA. V případě Mezinárodní investiční banky (MIB) není dosud rozhodnuto o uhrazení závazku České republiky ve výši 5,6 mil. EUR, kterým by bylo dokončeno navýšení kapitálu z roku 2013.

Do uvažovaných stavů majetkových účastí u mezinárodních bank jsou promítnuty rovněž debetní kurzové rozdíly v úhrnné výši cca 300 mil. Kč, které souvisí s vývojem směnného kurzu Kč vůči USD a EUR v 1. pololetí roku 2021. U společností E.ON S.E. a UNIPER S.E. je uváděná výše majetkové účasti ovlivněna vedle směnného kurzu Kč vůči EUR rovněž vývojem reálné hodnoty veřejně obchodovatelných akcií v 1. pololetí 2021.

V případě majetkových účastí státu u tuzemských společností se v letech 2021 až 2022 neočekává žádná změna s tím, že dominantní složkou zůstávají majetkové účasti společnosti Letiště Praha, a.s. ve výši cca 27,0 mld. Kč, u které došlo k zásadnímu zvýšení základního kapitálu v roce 2020. Zvláštní kategorii pak představují majetkové účasti převzaté po bývalé České konsolidační agentuře (ČKA) ve výši 1,9 mld. Kč.

Pokles celkového stavu vládních a ostatních pohledávek státu vůči zahraničí a vůči jejich deblokátorům o téměř 204 mil. Kč na úroveň cca 15,4 mld. Kč, je ovlivněn výší předpokládaných splátek, připsaných úroků a rovněž

debetními kurzovými rozdíly vyčíslenými za 1. pololetí 2021 na cca 11 mil. Kč. Uvažované příjmy z vládních úvěrů ve výši 249 mil. Kč se týkají smluvně zajištěných splátek pohledávky vůči Iráku. Z převzatých pohledávek se od roku 2020 uskutečňuje vypořádání pohledávky za Běloruskem prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí, a to formou postupného zápočtu proti nájmu za budovu velvyslanectví v Minsku. Za roky 2021 a 2022 se přitom předpokládá splacení pohledávek v celkové výši cca 8 mil. Kč. U pohledávek za deblokátory se předpokládá pouze inkaso příjmů z exekucí vůči společnosti Lanatex v celkové výši cca 1,6 mil. Kč. Opačný vliv na stav pohledávek bude mít připsování smluvních úroků, zejména u pohledávek vůči Iráku, které by mohlo dosáhnout úhrnné výše cca 66 mil. Kč. Od roku 2017 je v rámci podrozvahy nově vedena pohledávka vůči deblokátorům původní pohledávky vůči Indonésii v úhrnném rozsahu cca 55 mil. Kč.

U tuzemských pohledávek z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí evidovaných v SFA se v období let 2021 až 2022 nepředpokládá žádná změna stavu.

Průběžné zůstatky cenných papírů ve formě státních pokladničních poukázek a poukázek ČNB v držbě státu z finančního investování na účtech řízení likvidity státní pokladny se budou pohybovat max. v řádu desítek miliard Kč. Na základě změny metodiky (provedené v roce 2015), však z důvodu eliminace rizika duplicitního započtení s peněžními prostředky na účtech SFA nejsou tyto cenné papíry zahrnovány do SFA. Obdobná situace nastane u pohledávek z depozitních operací na účtech řízení likvidity státní pokladny. U těchto položek se tak předpokládá celkový stav na nulové úrovni. V období 2021 až 2022 se neočekává žádná změna stavu státem držených střednědobých a dlouhodobých cenných papírů z titulu finančního investování dočasně volných prostředků jaderného účtu, který tak zůstane na úrovni 2,3 mld. Kč. Prostředky zvláštního účtu Rezervy důchodového pojištění nebudou v tomto období investovány samostatně, ale v rámci souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity.

Státní finanční aktiva nezahrnují předpoklad poskytování nových dlouhodobých vývozních úvěrů na vládní úrovni v návaznosti na usnesení vlády ze dne 3. 11. 2004 č. 1070, které by byly v plné výši financovány ze státního rozpočtu v období let 2021 a 2022.

Očekávaný růst stavu státních finančních pasiv v letech 2021 až 2022 o cca 839,6 mld. Kč vychází z kvantifikací rozpočtové kapitoly Státní dluh, a to ze skutečné výše státních finančních pasiv 2 132,7 mld. Kč k 31. 12. 2020 (včetně závazků z nesplaceného upsaného kapitálu ve výši 82,9 mld. Kč, které však nejsou vykazovány v rámci státního dluhu), z jejich předpokládaného stavu ve výši 2 612,4 mld. Kč na konci roku 2021 a 2 972,2 mld. Kč na konci roku 2022. Nárůst státních finančních pasiv za uvedené dva roky se týká vnitřního dluhu, vnější státní

¹ Při přepočtu kurzem devizového trhu ČNB k 30. 6. 2021 ve výši 21,439 Kč/EUR.

dluh a v menší míře rovněž závazky z titulu nesplaceného kapitálu oproti tomu poklesnou.

Vnitřní státní dluh má za období let 2021 a 2022 vzrůst celkem o cca 848,1 mld. Kč, přičemž v uvedeném období se počítá zejména s růstem celkové jmenovité hodnoty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů. Stav instrumentů peněžního trhu by pak měl vzrůst o cca 74,6 mld. Kč na úroveň 100 mld. Kč.

U vnějšího státního dluhu se v letech 2021 až 2022 počítá s jeho celkovým poklesem o cca 8,0 mld. Kč, a to zejména z důvodu splátek úvěrů od Evropské investiční banky.

Předpokládané snížení závazků z nesplaceného upsaného kapitálu u zahraničních majetkových účastí státu ve správě Ministerstva financí činí celkově cca 0,4 mld. Kč. Od roku 2019 do roku 2023 se Česká republika podílí na navýšení kapitálu Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD), přičemž nesplacená část tohoto navýšení představuje ke konci roku 2022 částku cca 121,7 mil. USD (tj. zhruba 2,6 mld. Kč¹). Do vykazovaných stavů jsou přitom započteny i debetní kurzové rozdíly z korunového přepočtu EUR a USD za 1. pololetí 2021, u kterých se očekává, že v letech 2021 až 2022 převáží dopad navýšování kapitálu IBRD.